

A Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége tiszteletbeli elnökével arról beszélgettünk, hogy mitől hatékony és széleskörű a tevékenységük

Szerző: Kiss A. János

Nem lehet nem észrevenni, hogy Gyulán igen erőteljes a civilek szaktevékenysége. A gyulai polgárok előszeretettel jelennek meg a rendezvényeiken, de a más vidékieket is szívesen látják a szervezők. Gyula történelmi polgárvárosi jellege mindig is előcsalogatta a lakossági véleményeket, aktivitást – ha úgy teszik, az „átkosban” is.

Manapság a civil szervezetek döntő többsége szövetségbe tömörülve teszi a dolgát. A civil szövetség előző (immár tiszteletbeli) elnöke segít feltárni a gyulai sikerek alapjait.

– A Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége tiszteletbeli elnökévé választottak a tavaly szeptemberi közgyűlésen – mondta dr. Fábíán Mihály. – A szövetséget öt éven át én vezettem, melynek tagságát közvetlenül nem személyek, hanem más gyulai civil szervezetek adják. Felállt az elnökség, Kiss József lett az elnök. A tiszteletbeli elnöki cím mellett elnökségi tagságot is vállaltam. A szövetség 2003-ben jött létre, az akkori elnök Mocsár József volt. Egyéves működése után Bozó András lett az elnök. Három év múlva, az aktívabb tevékenység reményében, engem választottak elnökké. Mindig is közösségi ember voltam. Például nyolc évig a Magyar Orvosi Kamara helyi szervezetének alelnökeként tevékenykedtem, az országos

tagozatban pedig elnökségi tagként vállaltam szerepet. A civil szervezet vezetése is megköveteli a tudást, a hitet, a szorgalmat.

– A szövetség ma már színvonalasan működő, erőteljesebb, sokszínűbb civil társadalom koordinációját, képviselét végezheti. Ez azért is figyelemre méltó, mert sok más településen a politika konkurenciát lát a civilekben, s mi tagadás, igyekszik is gyengíteni az erőiket.

– Ahhoz, hogy minderről beszélhessünk, érdemes tisztázni, hogy ki és mi a civil – az én megközelítésemben. Nem tudományos definíciót igyekszem adni. Az a civil – szerintem –, aki hajlandó a közösségért többet tenni, mint mások. Aki csak önmagával van elfoglalva: állampolgár. E fogalomból kiindulva vannak civilek, akik a politikában, mások a hobbiukban keresik a közösségi tevékenység lehetőségét, s megint mások érdekvédők lesznek, aztán léteznek a „megélhetési civilek” – őket nem szeretem, mert deformálják a civilség elvét. Szerintem létezik az úgynevezett „politikai civil” – én nem tartozom közéjük. Egy civil szövetség pedig főként nem lehet az, mert lényege szerint ugyan ilyen vagy olyan, bármilyen tagszervezetek alkothatják, de a szövetségi politika nem viseli el a pártosodást – a törvények ki is emelik közülük a pártokat. Egy szövetségnek akkor van értéke, ha egymás mellé tudja rendelni a különféle szerepkörű, irányultságú, célú szervezeteket. Ebből adódóan egy szövetségi vezető nem lehet ilyen vagy olyan színű: semleges a szerepköre. Annak idején én ezt tisztáztam az akkor meghatározó szerepet játszó öt párttal. Ezzel megteremttem azt a helyzetet, hogy ne számítson, melyik az éppen hatalmi helyzetben lévő párt a városban, hanem: ki mit és mennyit tesz a lakosságért, céljaiért. Ilyen út vezetett Gyulán a civil tevékenységtől a civil szövetségi politikáig. E szervezetben bizonyos mértékig máig megvannak a különböző színek, de az elnökségnek, különösen az elnöknek állandóan figyelnie kell arra, hogy bármely megfogalmazása ne legyen sértő a tagok számára. Az öt év során ezt igen sokan megértették, így a város korábbi és mai vezetése is. Más kérdés, hogy közben én is idősebb lettem. A politika különféle szintjein tevékenykedőknek érdemes arra figyelniük, hogy vannak az országban, a szűkebb környezetünkben olyanok – személyek és szervezetek –, akik, amelyek tudnak „közösíteni”. Tény, hogy ehhez olyan politika kell, mely nem az „árokásásban”, hanem az árkok betemetésében, a legkisebb közös többszörösök megtalálásában jeleskedik.

– Ha ebben a rendszerben gondolkodunk, személy szerint hová helyezi önmagát?

– „Kultúrcivil” vagyok. Saját pénzemből, saját szabadidőm terhére – azt is mondhatjuk, szórakozásból – civilkedem. Nem vagyok politikai civil – kultúrcivilként határozom meg magamat. Igaz, a legnagyobb csalódás éppen e területen ért. Ugyanis nem tudtam a kezdet kezdetén, hogy ennek is van színe... Kérdés, melyik költőt szeressük, melyiket ne; nem tudtam eligazodni, hogy egy utcanév mi legyen – a politikusok örökké a saját képükre akarnak formálni

mindent. Ezeknek a dolgoknak megpróbáltam tisztességgel ellenállni – néha sikerült némi „lazább szemléletet” kialakítani. Ilyen tapasztalatokkal igyekeztem átadni az elnöki tisztséget az utódomnak. Ha úgy teszik, – koromnál fogva felértem ésszel – fel kell nevelni az utódunkat is: meg kellett találnom azt az embert, akiben megbíztam, aki meghallgatott, akivel egyeztetni tudtam. Természetesen a feladat átadását követően el kell eresztetni az utód kezét, sem befolyásolni, sem a magam képére gyúrni nem akartam és nem akarom. Büszke vagyok arra, hogy a tisztség gyakorlását a természetes átmenet után a következő elnök hatáskörébe tudtam utalni. Azt hiszem, mindenütt így kellene eljárni.

– Gyulán a civil világ elhelyezése, tárgyi feltételeinek biztosítása, koordinálása is példásnak látszik. Rengeteg programjukkal találkozhatunk.

– Egy civil szervezetnek – főként, ha szövetség – elsőrendű feladta, hogy a lakosság körében tetszővé tegye a „civilkedést”. Ha valamit elértem, s ha valamire büszke lehetek: pár év után egészen másként néztek a civilekre Gyulán. Függetlenül bármiféle színezettől, az emberek ma már elismerően szólnak a sikeres civil tevékenységekről. A civilek nevében mindig és mindenütt azt sugároztam: értetek történik, számotokra van, tietek a civilek munkájának eredménye – s ez jó dolog. Ezért kezdtünk fesztiválszervezésbe, más ingyenesen látogatható programok megvalósításába. Mindig csak annyi „üzletet” akartunk elérni velük, hogy e rendezvények nullszaldósak legyenek. A lakossággal való együttműködés mellett alapelveként kezeltük azt is, hogy egy civil szervezetnek mindig lojálisnak kell lennie a mindenkori városvezetéshez. A politika szemszögéből így a civil – jó értelemben vett – „díszcivilé” válik, azaz olyan társasággá, mely segítségével a vezetés meg tudja jeleníteni pozitív törekvéseit a polgárok számára, sőt a lakosság aktivitásának szervezésében is számolni lehet vele. Akár közös pályázatokban is partnerek voltunk, vagyunk. A praktikumot is követi egy szövetség. E feladatnak az önálló életet élő, egyes civil szervezetek aligha tudnak hatékonyan megfelelni, erre való a civil szövetség. S nem feladata a szövetségnek, hogy beleavatkozzon tagszervezetei életébe. Tehát Gyulán a szövetségnek az a dolga, hogy a polgárok higgyenek a civil tevékenység értelmében, részesei legyenek a tagszervezetek programjainak – s az hiszem, ebben tényleg nem vagyunk rosszak.

– Ahogy az ember látja: az önkormányzatok sehol sem nagyon bőkezűek a civilekkel. Hogyan lett civilház a Béke sugárúton, s az Esze Tamás utcában?

– Hazudnék, ha azt mondanám, hogy e város semmit nem adott a civilségnek. Persze a pénz sosem elég... Az idők során mégis sikerült valahogy megtalálni a helyünket. Ehhez az is kellett és kell, hogy deklaráljuk a civileket szegről-végről vetélytársnak is tekintő politikának: mi nem úgynevezett politikai civilek vagyunk, hanem kultúrcivilek. Ha ezt elfogadja az önkormányzat, akkor már kérhetünk is. Más kérdés, hogy a civileknek érintőlegesen találkozniuk kell a

politikával is, mert különben elmaradhatnak a támogatások. Ezt finomhangolásnak mondanám...

A www.vitalap.hu hozzájárulásával